C. Corr. con la Posta

IZHAJA VSAK PETEK

Naročnina:	Letno	polletna	četrtletno
ITALIJA . . . . . Lir	10·—	6·—	3·—
INOZEMSTVO . . . . . »	20.—	10·—	5.—

Posamezni izvod 25 cent.

Uredništvo in upravništvo: Trst, Via Maiolica 10-12

Trst, 26. junija 1925. — Leto VI. - Štev. 253.

DELO

Glasilo Komunistične stranke Italije

Reakcija ne bo odnehala. Ona je v naravi kapitalističnega družabnega reda. Zato se moramo pripraviti, da se ubranimo pri njenem naskoku.

Naj ne bo torej v naših vrstah nobene malodušnosti. Z veseljem stopimo v prve vrste tega boja, ker v njem nam se zgodi lahko le eno: da zgubimo okove, v katerih smo uklenjeni.

NE KLONITI DUHOM!

Misel, ki smo jo na tem mestu že večkrat napisali, da gospodujoči kapitalistični razred ne bo zlepa izročil svojo oblast iz rok, postaja kri in meso. Kdor ima oči, da vidi in možgane, da misli, mora to naše trditev le potrditi.

Najstarejši stebri kapitalističnega gospodarstva se majejo. Azijski in afriški narodi, ki jim je evropski kapitalizem srkal zlato kri, se puntajo in zahtevajo zase svobodo in samoodločbo. Kapitalistične vlade obdolžujejo komuniste in še posebej ruske boljševike, da so oni azijsko in afriško gibanje povzročili. Kapitalizem je grešnik tudi v tem, da nima poguma priznati svojih grehov, ki jih meče drugim na hrbet. Sužnji vstajajo. In kako postopajo evropski kapitalisti z narodi v Aziji in Afriki naj nam bo dovolj to le: V tovarnah, ki jih je stvoril evropski industrijalizem ob reki Jang-tse so mladoletni dečki in deklice prisiljeni, da delajo od 6. ure zjutraj do enajste (11) v noč. V rudnikih, ki so vsi pod evropskim vodstvom in kapitalom, delajo rudarji po dvajset (20) ur na dan in ves čas pod zemljo. V tovarnah enako kakor v rudnikih se dela sedem dni na teden, torej brez počitka. Ta pojasnila je objavil v milanskem listu «Corriere della Sera» bivši italijanski zunanji minister grof Sforza, ki je bil svoj čas italijanski poslanik na Kitajskem. Grof Sforza pravi ob enem, da so dobički evropskih posestnikov kitajskih delnic ogromni. Proti tem suženjskim razmeram se danes bori kitajski proletariat v družbi s kitajskimi dijaki. Komunistična Internacionala in vse njene sekcije se je postavila na stran užaljenega človeštva, na stran izmozganega ljudstva, za pravice proletariata in za samoodločbo kolonijskih zatiranih narodov.

To ni naša sramota, to je naša čast, to je naš ponos.

V Maroku se je domače prebivalstvo postavilo v bran z orožjem proti španskemu in francoskemu imperializmu. «Roke proč od Kitaja, roke proč od Maroka!» To je, to mora biti zahteva evropskega proletariata, ki mora v kolonijah vršiti zalosten posel rablja proti svojim črnim ali žoltim sotrpinom.

V tem, da se narodi skušajo osvoboditi kapitalističnega robstva, da se vojna, ki je začela 1914. še vedno nadaljuje sedaj tu, sedaj tam, da ni kapitalizem sposoben rešiti nobeno vprašanje, ki izvira iz globoke gospodarske krize, v tem so dokazi, da se gospodstvo kapitalističnega razreda bliža svoji **smrtni uri.**

V smrtnih bolečinah se pa kapitalizem brani in napada kakor zna in more. Sredstva, ki jih je uporabil, da je zagospodaril, jih uporablja v to, da bi se obdržal pri življenju. Zato imamo reakcijo na levi in desni. In v tej reakciji, ki je naperjena proti proletariatu, delujejo kompaktno vsi deli kapitalistične organizacije. Država, cerkev, časopisje, društva vseh narodov, vseh delov sveta. Bivši francoski minister Clemenceau je hotel obkoliti sovjetsko Rusijo z bodečo žico. Najnovejši francoski minister Painlevè, ki ga socialisti podpirajo, pa obdolžuje francoske komuniste, da so izdajalci zato, ker nasprotujejo vojni proti maroškemu ljudstvu in ustanavlja mednarodni pas proti mednarodnemu komunističnemu gibanju. Na Balkanu se ustanavlja enotno fronto proti komunistom; na Angleškem se študirajo zakoni, po katerih naj bi se skušalo komunistično gibanje vsaj omejiti. Pri nas v Italiji se bo akcija proti komunistom, ali, bolje rečeno, proti delavcem in kmetom že poostrila. V državnem zboru je dobila vlada polno moč, da sme izdajati naredbe glede sodnijskih zakonov, da sme odstraniti iz državne službe vse uradnike, ki niso fašisti ali vsaj fašistični simpatizantje in je bil v parlamentu sklenjen tudi nov tiskovni zakon, ki ima namen zamašiti proletarskemu tisku usta za vedno.

Čim bolj se kapitalistični stebri majejo, tem bolj se reakcija veča. In postaja tem hujša, čim močnejša postaja proletarska predstraža, čim drznejše ta predstraža nastopa proti kapitalističnim zlodejstvom.

Zato se reakcije ne smemo ustrašiti. Seveda je neprijetna in bo povzročila v naših vrstah velike žrtve. Ail to naj nas ne plaši.

Obratno se moramo pripraviti da se ubranimo pri naskoku. Zato naj ne bo v naših vrstah nobene malodušnosti. Z veseljem sprejmemo boj. S ponosom stopimo v prve vrste tega boja in hvaležm bodimo usodi, da nam je to sveto nalogo izročila. V tem boju se nam zgodi lahko samo eno: da izgubimo okove v koje smo uklenjeni.

Odpor Kitajcev

traja dalje. Boji, spopadi, preganjanja zavednih elementov so na dnevnem redu. V Hankovu je bil ustreljen en revolucionarni agitator. Guverner province Hapeh je dal aretirati enega komunističnega voditelja in več študentov. Štrajkovno gibanje se širi, tako da so se tudi angleški delavci v Hongkongu priključili stavki, iz solidarnosti.

Kitajsko delovno ljudstvo pa bo moralo sčasoma izprevideti, da mora naperiti svojo ost tudi proti domači buržuaziji, meščanskim vladam in generalom. Pod vtisom vsesplošnega ljudskega gnjeva, je general Feng, ki se šteje za «krščanskega» in ki bi hotel simpatizirati z ljudstvom, pozval vlado v Pekingu, kakor tudi generala Čang-Tso-Lina, da naj podpirajo ljudstvo, proti tujim kapitalistom. Spočetka so se, pekinška vlada in Čang-Tso-Lin delali, kakor da pristajajo na ta predlog. Čete Fenga so vkorakale v Peking, vršile so se demonstracije v prid rev. gibanju, toda kmalu potem je bila dana obljuba pogolinjena: vlada v Pekingu in Čang-Tso-Lin so zopet obrnili plašč in se postavili v službo Angležev in Japoncev.

Pa tudi general Feng nima prav čistih namenov. Kaže namreč, da je proti tujcem. Je sicer, ampak le proti Angležem in Japoncem, na drugi strani pa je za amerikanske kapitaliste.

Kitajska je namreč masten plen. Amerika rada vidi, da si Angleži in Japonci spečejo prste, ampak le tako, da bi ji bilo potem nji mogoče grabiti.

Poziv Kominterne in Rdeče str. int. na II. Internacionalo in na Spl. delavsko zvezo k skupni akciji na Kitajskem

Izvrševalni odbor Kominterne in izvrševalni odbor Rdeče strokovne internacionale sta poslala na Drugo Internacionalo in na osrednji odbor Amsterdamske strokovne internacionale sledeči telegram:

«Dogodki na Kitajskem zavzemljejo vedno bolj široki značaj. Kitajske delavske organizacije so se, potom neštevilnih telegramov obrnile na strokovne organizacije vsega sveta, brez razlike, prosec jih pomoči. Neglede na nasprotstva, ki obstajajo med nami in vami, smatramo za dolžnost, da vam v tem trenotku stavimo predlog za skupno organiziranje moralne in materialne pomoči kitajskim delavcem.

Med razrednozavednimi delavci more obstajati **le ena** sodba o groznih nasilstvih, ki jih počenjajo imperialistične sile, potom svojega vojaštva, proti delavcem, študentom in celokupnemu kitajskemu narodu. Ne more biti nobenega dvoma o roparskem značaju imperialistične akcije na Kitajskem. Pri taki politiki imperialističnih velesil, je zopet stopila v ospredje, je stopila bližje nevarnost svetovnih konfliktov.

Najelementarnejša dolžnost evropskih in amerikanskih delavcev, brez razlike politične tendence je, da prihitijo čimprej na pomoč kitajskemu ljudstvu. Vam predlagamo torej, da se prirejajo skupna zborovanja in skupne denarne zbirke, v prid štrajkujočih kitajskih delavcev, družinam padlih in ranjenih. Gre se za trajno pomoč.

Istočasno vam predlagamo, da se skliče mednarodna konferenca, za temeljito pretresavanje vprašanja o drugih oblikah pomoči kitajskemu ljudstvu. V očigled nujnosti zadeve, prosimo za takojšnji telegrafični odgovor.

Za izvrševalni odbor Kominterne:
Kuusinen.

Za izvr. odbor Rdeče strok. Intern.:
Nin.

Mednarodna rdeča pomoč za kitajske revolucionarje

Izvrševalni odbor Mednarodne rdeče pomoči je poslal izvrševalnemu odboru kitajskih strokovnih organizacij 16.000 dolarjev, za pomoč žrtvam tuje policije v Šanghaju. Istočasno je odposlal kitajskim delavcem in kmetom sledeči apel:

«Delavci in kmetje velike Kitajske, skupno z najboljšim delom intelektualcev so dokazali vsemu svetu, da nočejo več trpeti imperialistične tiranije.

V veselje enih, in v veliki strah drugih, opominjajo kitajske delovne mase tuje kapitaliste, da se njih tiranska oblast končava tam, kjer se pričenja mogočno gibanje za narodno osvobojenje.

Kitajska se je podala na pot revolucije, ki bo privedla deželo, skozi nacionalne boje, do popolne osvoboditve delavcev izpod oblasti kapitala.

Delavci in kmetje Zveze S. S. R. zasledujejo z največjim zanimanjem razvoj dogodkov, ki napolnjujejo z največjim veseljem proletariat kapitalističnih dežel. Ta proletariat goji upanje napram vašemu junaškemu boju proti kapitalistični pošasti.

Sužnji v kolonijah vidijo v vašem gibanju nauk za njih revolucionarno gibanje, ki jih bo privedlo do osvoboditve.

Vaši uspehi povzročajo med kapitalisti vseh dežel le sovraštvo in strah. Zatiralci kolonialnih in polukolonialnih narodov znajo, da bo zmagoviti boj kolonialnega ljudstva tista baklja, ki bo zažgala v Aziji in Afriki revolucionarni požar, v katerem bo poginila oblast kapitala.

Izvrševalni odbor Medn. rdeče pomoči pozdravlja, v imenu svojih petih milijonov pristašev, revolucionarni boj kitajskega ljudstva ter mu obeta svojo materialno pomoč.

Naj živi veliki boj za osvoboditev kitajskega ljudstva!

Naj živi svetovna revolucija!

Naj živi mednarodna solidarnost delavcev vsega sveta!

Pekel za kitajske otroke

V Šanghaju, v predilnicah, ki so last večinoma tujih kapitalistov dela 22.500 otrok pod 12 leti. Delajo po 12 ur na dan, s kratkim odmorom za obed. Otroci morajo stati skozi ves čas dela. V mnogih tovarnah delajo po dnevu in po noči. Plačajo jim malenkost, a delovni pogoji so naravnost suženjski.

V tovarnah svile se drži zrak, ker tako zahteva delo, vedno vlažen in topel. Vrata in okna so skozi celi dan zaprta. Radi tega je atmosfera dušljiva in skrajno škodljiva. Delavci delajo skoro nagi.

Kljub temu pa so delavci primorani živeti v tovarni. Po končanem delu imajo pravico se odstraniti samo do nastopa noči. Oni delajo, jedo in spijo v tovarni.

—o—

Kako buržuazija fabricira „boljševiško nevarnost"

(Prijet ponarejevalec komunističnih listin).

Zadnje čase po iniciativi angleških imperialistov in bulgarskih rabljev je svetovne meščansko časopisje redno priobčevalo razna strašna moskovska navodila in načrte o revolucijah in atentatih. Ker se je slovensko meščansko časopisje izkazalo zelo pridno v priobčevanje takihle vesti, je vredno ponatisniti notico, ki jo je prineslo ljubljansko «Jutro», po povodu aretacije enega izmed ponarejevalcev «komunističnih listin», ter tako udarilo po nosu samega sebe in ostalo meščansko časopisje.

«Jutro» je pisalo v svoji št. 133.:

«Nemška policija je prišla na sled prevejanemu in izredno spretnemu ponarejevalcu političnih dokumentov. Mož se piše Sergjej Druželovski in njegova specialiteta so bile listine proti boljševikom.

Znano je, da se je pri zadnjih angleških državnozborskih volitvah pojavilo pismo šefa komunistične internacionale Zinovjeva. To pismo je imelo na izid angleških volitev velikanski vpliv. V verodostojnost te listine so pametni ljudje sicer takoj dvomili, a nerazsodna masa mu je verjela in posledice te vere so se pokazale v konkretni obliki: konservativna stranka je dosegla absolutno večino v spodnji zbornici. Do tega uspeha je pripomogel konservativni stranki Druželovski, ki je dokument tako spretno ponaredil, da je dosegel namen tistih, ki so pismo naročili. Druželovski ima svoje prste vmes tudi pri železniški nesreči, v Poljskem koridorju. To nesrečo je opisal kot komunističen atentat in ljudje so mu zopet nasedli. Končno pa je dne 18. maja prišel policiji v roke. S tem je njegova zločinska karijera brezdvomno zapečatena.

Sengjej Druželovski je tipičen ruski emigrant. Doma je iz Mohilova. Njegov oče je bil policijski uradnik, on sam pa trdi, da je bil letalski oficir v ruski armadi. Težko je reči v koliko je to laž ali resnica. Stoji pa, da je bil po vojni v službi polkovnika Bratkowskega v Varšavi, ki je bil šef poljske špijonaže. S tem poklicem se je pečal Druželovski do leta 1920. Potem je odpotoval v Gdansk in od tam se je preselil v Berlin. Odprl je pisarno za ponarejanje političnih listin in je pridno delal. Kakšne listine je ponaredil in koliko laži je na ta način raztrosil po svetu, ni mogoče ugotoviti in najbrže tudi ne bo nikoli mogoče povedati.

Interesantno je, da se Druželovski ni sramoval ponujati svojih uslug sovjetskemu zastopništvu v Berlinu. Ta korak pa je postal naravnost usoden za njegovo bodočnost. Ruski poslanik je namreč ovadil zločinca policiji, nakar je redarstvo Druželovskega zaprlo.

Preiskava, ki se je vršila na stanovanju ponarejevalca listin, je Druželovskega zelo obremenila. Našel se je zapisnik z natančnim seznamom naročnikov tajnih dokumentov in vsot, katere je Druželovski prejel za svoje delo. Druželovski pa je prodajal ponarejene dokumente Angležem, Francozom, Nemcem in drugim narodom za razmeroma visoke cene.

Pri zadnjem atentatu v Sofiji je Druželovski sodeloval s ponarejenimi listinami. On je bil tisti, ki je dokazoval, da je atentat v cerkvi sv. Nedelje delo ruskih komunističnih izzivačev. Tudi tej slepariji je svet verjel.

Zadnjo lumparijo Druželovskega predstavlja ponarejen dokument o ameriških komunistih. Slepar si je izmislil tajna navodila iz Moskve, katera je ponujal ameriškemu poslaništvu v Berlinu za ceno 150 dolarjev. Pri tem se je skliceval na priporočilo nekega diplomata, kateremu je že prej ponovno preskrbel podobne dokumente.

Druželovski je imel izvrstne zveze z ruskimi caristi ter je sploh zelo deloval na široki podlagi. Služil je tudi raznim vojaškim kontrolnim komisijam, sodeloval je pri sestavljanju razorožitvenih not itd. Kopal je jamo drugim tako dolgo, da je končno sam padel vanjo.

Tako ljubljansko orjunsko «Jutro». Menda bo s tem dovolj servirano tudi tržaškemu glasilu rodoljubkarske gospode. Zanimivo pa bo, ako bo vse to časopisje pri kaki drugi priliki cvekalo še o «moskovskih dokumentih».

—oOo—

Ninčić - Cankov

V beograjski skupščini je stavil Voja Marinković (bivši zunanji minister v Davidovičevi vladi) interpelacijo na zunanjega ministra Ninčića glede politike P. P. vlade napram Cankovu v Bolgariji. Ninčić je podal sledeči značilen odgovor:

«Mi nimamo nobene pravice, da se vmešavamo v bolgarske notranje zadeve (a od Avstrije je isti Ninčić zahteval, da naj izžene tamošnje komuniste in druge politične emigrante, PP vlada nastopa proti priključitvi Avstrije Nemčiji itd.) niti smo mi edini poklicani, da govorimo v imenu človečanstva. (PP vlada sploh ne more imeti te pravice). Ali vendar morem izjaviti, da mi in cela kulturna Evropa (?) **spremljamo** z interesom

in simpatično boj, ki se vodi ne samo v Bolgariji,

temveč tudi v katerikoli drugi deželi proti splošnemu sovražniku današnje organizirane družbe, a to je boj

proti akciji Komunistične internacionale.

To je naša

moralna podpora, na katero lahko računa bolgarska vlada.

Mi smatramo, da komunistična akcija, organizirana od Tretje internacionale, predstavlja splošno nevarnost za celokupno družbo. (Cankovijanskih reakcionarjev!). Organizacije Tretje internacionale niso nikdar miroljubne. One delujejo revolucionarno. Izzvanje svetovne revolucije je v njihovem programu. One v resnici ne delujejo povsod enako. Nekje gredo v hitrejšem, ponekod v počasnejšem tempu. One vedno izberejo mesto slabejšega odpora, da tam prodro in pripravijo pot svetovni revoluciji».

Na podlagi tega pravi Ninčić, da je svet «Zveze narodov» dovolil Bolgariji povečanje vojske za 10.000 mož.

«Ali mar ona katastrofa v cerkvi sv. Nedelje, v kateri je poginilo in je bilo ranjenih toliko **generalov**, ne dokazuje, da obstoji nevarnost od strani teroristične akcije?» — S tem je hotel Ninčić opravičiti **podporo PP vlade Cankovemu režimu, ki je pomoril nad 10.000 bolgarskih delavcev in kmetov.**

Ninčić obžaluje generale, ki so padli kot žrtve ogorčenosti bičanega bolgarskega ljudstva, a tisoči pomorjenih kmetov, delavcev in intelektualcev so po mnenju PP vlade «nevarnost za organizirano družbo». S tem je PP režim hkrati povedal, da se tudi on ne bo strašil nobenih sredstev za ohranitev današnje politične in socialne reakcije z izgovorom, da gre za boj proti «boljševiški nevarnosti».

Velesrbski reakcionarji in vsa «kulturna Evropa» spremljajo s simpatijo divjaštva Cankova.

Ali je čula tržaška blebetulja, ki tako pridno pogreva smrdeče ostanke «demokracije», kaj pravijo njeni bratci onostran meje?

Angleški ribiči stradajo

V London se je vrnil iz potovanja ob severnih obalih Anglije Macdonald, bivši glavar «delavske» vlade ter izjavil, da ribolovska industrija popolnoma peša, ribiči gladujejo. Macdonald računa, da je temu pešanju krivo pomanjkanje trgovskih odnošajev z Zvezo S. S. R.

„Kulturno delo Angležev v Indiji"

V okraju Alvar so indijanski kmetje priredili shod. Policija jih je pozvala, da se razidejo, toda kljub temu so nadaljevali zborovati. Bile so pozvane vojaške čete, ki so pričele streljati na kmete, pri čemer sta bila ubita dva kmeta a mnogo je bilo ranjenih. Aretiranih je bilo 33 oseb. Vojaška kazenska ekspedicija je nato izvršila pohod na eno vas ter jo zažgala. Vlada pa ni dovolila, da bi se uvedla preiskava.

IZ SOVJETSKE RUSIJE

Delavke v zadružnem gibanju

Šele leta 1921. je bila pripoznana potreba, da se delavke udeležujejo v zadružnem gibanju, ne samo kot članice zadrug, marveč tudi kot članice uprav, pregledovalnih komisij in kot udeleženke pri zadružnih tečajih.

Pozimi leta 1923. je bilo 1299 delavk in kmetic v upravah, preglednih komisijah in med upolnomočenimi. 215 delavk se je učilo zadružništva v zadrugah samih, kot praktikantinje a v posebnih tečajih je bilo udeleženih 148 delavk. Meseca marca se je že štelo med upolnomočenimi in v kontrolnih komisijah 4517 ženskih članov, nadalje 1015 praktikantinj in 1621 udeležank v raznih kurzih. Tako narašča število delavk in kmetic v upravnih in kontrolnih organih ter stopa na dan delavnost ženske v zadrugah.

Pred kratkem se je vršilo zborovanje upolnomočenih zadružniške centrale v Zvezi S. S. R. (Centrosojuz), torej kongres zastopnikov zadrug cele države. Na tem kongresu so bile izvoljene ravnotako delavke in kmetice v upravne in kontrolne organe.

Med kandidatami v vodstvo je bila izvoljena tudi delavka Katkova (ki je bila članica v upravi Osrednje zadruge v Nikolajevu). Med člani revizijske komisije Centrosojuza se nahaja tudi sodružica Jesipova, kozakinja in predsednica zadruge v njeni naselbini.

V svet upolnomočenih so bile tudi izvoljene tri delavke in kmetice, kot članice in tri delavke in kmetice kot kandidatinje.

Ravnotako narašča tudi število članic. Tako je bilo n. pr. meseca januarja 1924. v Ukrajini 7906 članic, a eno leto potem že 96.706. Meseca marca, za časa kongresa delegatov Centrosojuza, je bilo, po podatkih iz Ukrajine, 165.000 delavk in kmetic kot članic konsumnih zadrug.

Kaj vzbuja pri delavkah in kmeticah zanimanje za zadružništvo? Kako se da razlagati naraščanje njihove udeležbe tudi v upravnih in kontrolnih organih?

Predvsem se zanimajo delavke za delovanje v prodajalniških komisijah. Tam se učijo spoznavanja, pri pregledavanju vrste blaga in cen, ter pomagajo tako konsumnim zadrugam pri izberi blaga, ki ga potrebujejo delavski odjemalci. V prodajalniške komisije je bilo sedaj izvoljenih 1742 delavk.

Vsega skupaj se šteje, v upravnih in kontrolnih organih, v prodajalniških komisijah, kot praktikantinje in udeležene v zadružniških oddelkih zbora delegatov 13.021 delavk.

Kaj pa privlačuje delavko in kmetico v zadružnisko gibanje?

Pomoč za izgradnjo našega zadružništva, potom delovanja v prodajalničnih komisijah, potom delovanja v upravnih in kontrolnih organih, pomoč tudi samim sebi, z vzdrževanjem potrebnega gospodarskega pouka, to je tisto, kar priteguje najbolj zavedne in za družabno delo dozorele delovne ženske, v vrste zadružnikov.

Potom zadružništva, do osvoboditve od kuhinje in od malenkostnih usužnjujočih del — to naj znajo delavke! Delavke in kmetice v Zvezi S. S. R. znajo, da pomeni naraščanje ženskih zadružnih članov naraščanje zadružnih deležev in da pomeni to naraščanje povečanje zadružniškega kapitala, ki se ga uporablja tudi za organiziranje skupnih obedovalnic, pralnic, otroških zavetišč itd. Večje število ženskih članov, ki so najbolj na tem interesirani, pomeni tudi več pozornosti za ta vprašanja, v upravah konsumnih zadrug.

Torej: bliže k vprašanjam vsakodnevnega življenja in potom osvoboditve mišljenja, potom osvoboditve ženske od kuhinje in vsega malenkostnega — za družabno življenje in za družabno delo!

Ostrovskaja.

Razvoj barvarske industrije

Razvoj stavbarstva po vsej Zvezi S. S. R. je povzročil ogromno zahtevo po barvah in lakovih izdelkih. Neglede na to, da je večina tovaren barvarske industrije dosegla predvojno stopnjo v proizvodstvu, ni mogoče zadovoljiti vseh zahtev.

Posebno velika je zahteva po cinkovih belilih; njih proizvodstvo je doseglo v vsej Zvezi S. S. R. 200 tisoč pudov na leto. Ker pa to ne zadostuje, bo s prihodnjim letom dovršena nova tovarna cinkovih belil v Jaroslavlju, ki bo izdelovala na leto 80 tisoč pudov barve.

Znamenita iznajdba

Član tehničnega krožka v Rostovu, sodr. Francevič, je iznašel način, po katerem je mogoče izdelati jeklo, železo in litino naravnost iz rude, brez uporabe plavžev. Poskusi tega načina proizvodnje so dali popolnoma povoljne uspehe.

Industrija nafte

Računa se, da bo v l. 1925.-926. dosegla azerbejdžanska industrija nafte množino 339 milijonov pudov.

Lesna industrija

V Zvezi S. S. R. obstoji državna organizacija, pod imenom «Severoles», ki združuje 30 večjih zavodov. Ta organizacija je sklenila, da bo zgradila v prihodnjem gospodarskem letu novo tovarno v Arhangelsku.

Sestav omladinske organizacije

Do 1. aprila t. l. se je štelo po vsej Zvezi S. S. R. 1 milijon in 295.418 članov komunistične omladinske organizacije in 137.000 kandidatov. Iz vsega tega števila se je štelo 83.1 odstotkov mladeničev in 16.9 odstotkov mladenk.

Po poklicu se vsi člani delijo tako-le: delavcev 36.1 odstot.; kmetov 44.4 odstot., dninarjev 7.3 odst.; drugih 12.2 odst.

Po narodnosti se člani delijo tako:

Rusi 69.5 odst.; Ukrajinci 9 odst.; Židje 4.6 odst.; Armenci 1.8 odst.; Tatari 1.7 odst.; Belorusi 1.5 odst.; Turki 1.6 odst.; Kirgizi 1.3 odst.; itd. V komunistični omladinski organizaciji je vsega skupaj 56 narodnosti.

Ženska v ruski revoluciji

Gibanje delavk v Sovjetski republiki ne obstoji kot nekaj neodvisnega od celokupnega proletarskega gibanja. Toliko boj za diktaturo in za njeno utrditev, kakor tudi vse drugo delovanje za izgradnjo nove družbe, ki mora sloneti na podlagi dela, vse to vodi proletariat obeh spolov, popolnoma družno.

Da je pa mogoče zagotoviti to združitev, to družabnost v delu in boju, je bila komunistična stranka prisiljena, da doda k svojim drugim stevilnim nalogam še posebno nalogo, to je, da pritegne ženske k izgradnji nove bodočnosti in k zavednemu delu za obrambo prve republike dela pred notranjimi in zunanjimi sovražniki.

Boljševiška stranka se je zavedala te svoje naloge že od prvega početka revolucije, to je od pomladi leta 1917., kadar je strankini osrednji odbor ustanovil časopis «Delavka», ki je služil kot središče za organiziranje delovnih moči okrog zastave boljševizma.

V tistem času, ko se je širil buržuazni šovinizem in «Kerenskizem», to je meseca junija 1917., je uredništvo «Delavke», v odgovor na nek poziv Kerenskega v prid ofenzivi organiziralo velik mednarodni kongres, ki je klical k boju proti zločinski klavnici in k svetovni solidarnosti delavca proti skupnemu sovražniku: kapitalistom in njihovim zvestim oportunističnim hlapcem. To je bil prvi mednarodni ženski kongres.

V najtežavnejšem trenutku proletarskih bojev za zavzetje oblasti, to je jeseni leta 1917., pod grožnjo ofenzive generala Kornilova so bile delavke najzavednejša predstraža. One so korakale skupno z boljševiki ter so se udeležile meščanske vojne. Največja masa delavk in kmetic pa se je držala v strani od gibanja ter je potrpežljivo prenašala vedno bolj težak jarem gospodarske zmede in neizogibna zla, ki so se pojavljala v trenutku spopada med dvema družabnima redovima.

Velika oktoberska revolucija, prehod vlasti v roke proletariata, to je zagotovilo ženski v Rusiji popolno politično in civilno enakost. Od tedaj naprej je postala ženska enaka moškemu, kar se tiče državnega življenja in dela. Že od prvih dni oktoberske revolucije, se je komunistična stranka pozurila da vporabi v sovjetski vladavini komunistične ženske sile in simpatizirujoče delavke.

V prvem času revolucije pa se je masa delavk in še bolj kmetic držala ob strani, ne samo, ampak je tudi celo s sovražnim očesom gledala na vlast sovjetov, ker ni bila še v stanu razumeti, da je bila to edina vlast, sposobna privesti do popolne osvoboditve ženske.

Po iniciativi komunistične ženske skupine v Moskvi in s pomočjo osrednjega odbora Komunistične stranke, se je organiziral meseca novembra leta 1918. v Moskvi prvi vseruski kongres delavk in kmetic. Zastopanih je bilo preko tisoč delegatk, ki so bile izvoljene na zborovanjih delavk in kmetic. Ta kongres ni imel samo propagandno važnost, ampak je tudi postavil podlago za poseben aparat, ki se je ustanovil pri osrednjem odboru v katerem je poverjeno delo med ženskami v vsej Rusiji. Stranka je tako oficielno pripoznala ustanovitev posebnega aparata z namenom, da se da ženskim masam priložnost udeležiti se pri izgradnji republike dela in v boju za komunizem.

Delovanje ženskih sekcij, se ne omejuje samo na to, da se pritegnejo kmetice in delavke v stranko in v državne organizme, ter da se tako iz njih napravi aktivne komunistke. Te sekcije doprinašajo svojo iniciativo pri izgradnji sovjetskega režima tudi s tem, da stavljajo pred stranko in sovjetske organe tiste probleme, ki se tičejo popolne in

praktične osvoboditve ženske. Tako je bil, po iniciativi sekcij, sprejet zakon o nekaznjivosti aborta (splava). Osmi kongres Sovjetov je sklenil, da se ženske aktivno udeležujejo pri preporodu gospodarskega življenja, pri organizaciji proizvodnje, potom njih soudeležbe v delu, pri vseh vodilnih organizmih ljudskega gospodarstva.

Ako se obrne pogled na pot, ki smo jo napravili tekom teh let revolucije, v organizačnem delu ženskih sil okrog zastave komunizma, lahko konstatiramo z velikim zadovoljstvom, da smo v tem težavnem delu dosegli velik uspeh.

Ni ga sedaj nobenega poprišča, v sovjetskem življenju, ki bi ne privabljal ženske. Ženska, ki je bila včeraj priprosta delavka ali kmetica, je danes načelnica politične sekcije v vojski, načelnica prometnega komisarijata. Ona organizira prehrano, je na čelu sekcije za varstvo ženstva, vodi poseben vzgojni oddelek, organizira čitalnice, kontrolira živila, vstopa v oddelke za rekvizicijo produktov, se udeležuje na najbolj aktiven način v vseh delih republike, v delovanju ki je naperjeno proti gospodarski zmedi, draginji in epidemijam.

Delavka je povsod tam, kjer jo kliče njena dolžnost državljanke ter ima pri tem vse pravice. Gibanje delavk je postalo nekaj velikega, masovno gibanje, ki sledi opredeljenemu in organičnemu načrtu. Radi tega postaja vedno bolj jasno in neoporekljivo, da ne bi mogel proletariat udejstviti svojega razrednega poslanstva brez najtesnejšega sodelovanja ženske.

Pred stranko in v vsej svoji celoti se postavlja vprašanje o obširnem in umnem uporabljanju ženskih sil. Ženske sekcije imajo nalogo postaviti pred družbo, da jih reši, tista vprašanja ki se polagoma porajajo iz premembe družabnega življenja, posebno pa tista vprašanja, ki bodo dala zadnji udarec suženjstvu ženske, to je suženjstvo, ki ga vzdržuje družina in umirajoče «pravice» buržuazne družbe.

Delavska revolucija je napravila svoje delo. Vse stare razprave o neenakosti ženske so potisnjene nazaj v preteklost. Oktoberska revolucija pa je postavila trdno podlago k popolni osvoboditvi ženske.

Ta osvoboditev bo postala popolna tedaj, kadar bo zmagal svetovni proletariat.

Aleksandra Kollontaj.

Domače vesti

Slovenski kmetje v Julijski Krajini

morajo razumeti, katero je pravo sredstvo za obrambo lastnih interesov

Taktika, katero se uporabljale socialdemokratične stranke napram kmetom, kolonom, nalemnikom in malim posestnikom, ni mogla biti slabša. Velika napaka te taktike se je izkazala, z vsemi slabimi posledicami v Italiji, po končani vojni. Ne samo, da socialistična stranka ni bila v stanu organizirati širokih kmečkih mas, ampak te so ji bile v glavnem nasprotne, kar je, radi storjene napake pripomoglo k stvoritvi raznih strank, kot n. pr. popolarska stranka, kmečka stranka, sardinjska stranka. Ravnotako je zgrešena taktika pripomogla k temu, da so ostale kmečke množice v službi posebnih volilnih interesov, v službi advokatov in profesionistov, čijih poklic je specielno politična karijera, posebno pa v Južni Italiji. Te stranke in ti ljudje so imeli lahko igro nasproti socialistični stranki. Ta je v svojem programu zahtevala takojšnjo socializacijo zemlje in to je bilo v rezkem nasprotju s stremljenji malih kmetov, ki so zahtevali zemlje in ki so videli v socialistih nič drugega kot roparje, ki bi jim odvzeli tisti mali košček zemlje in živino ki jo posedujejo, ravnotako kakor so govorili popje in mali buržuji, več ali manj intelektualni, ki so razvijali živahno propagando, zato da bi odtujili maso malih kmetov od lastnih interesov.

Proti tej gorostasni pogreški socialističnih strank in proti škodljivim posledicam, izvirajočim iz tega, da se mali kmetje držijo sovražni napram delavskemu revolucionarnemu gibanju, se je postavil Lenin. On je dal s svojim globokim realističnim čutom, problemu malih kmetov tisto pravilno pojmovanje in rešitev ter je ta problem postal tako važen programatični zaklad komunističnih strank.

Rešitev ne obstoji v tem, da pomeni komunistična revolucija razlastitev malih kmetov, ampak, da se jim dado koncesije zemljišč, ki so osvobojene od ogromnih davkov in oderuštva, kar ravno danes tare male kmete. Rešitev kmečkega vprašanja pomeni, v zmagi revolucije, da stoji proletarska država ob strani kmeta, z izboljšanjem načina obdelovanja zemlje, kar daja večjo produkcijo, z posojili, z nabavo poljedelskih strojev in semen. Zmaga proletarske revolucije povzroča edinole razlastitev veleposestev. Ker se je v Rusiji postavilo tako in tudi rešilo to vprašanje, so vsled tega kmečke množice postale zvesta opora revolucije in vlade delavcev in kmetov. Tudi v Italiji vidimo, da se vedno bolj široke kmečke množice osvobojujejo od škodljivega vpljiva popov, advokatov in intelektualcev ter se vedno bolj krepko oklepajo krog tiste Zveze za obrambo revnih kmetov, ki jo je priklicala v življenje Komunistična stranka in ki, odgovarjajoč točno resničnim interesom malih kmetov, napravi iz njih zaveznike revolucionarnih delavcev.

Tudi v Julijski Krajini se vedno bolj siri prepričanje o dobroti in koristi «Zveze za obrambo revnih kmetov. Ustanovljenih je že več sekcij. Gre se za to, da se ta organizacija razširi, zato da bo s svojo močjo v stanu — tudi v današnjih razmerah, vsaj deloma olajšati položaj kmetov, kolonov in malih posestnikov.

V velikem delu ozemlja Julijske Krajine bivajo Slovani, ki so večjidel mali posestniki. Ti mali kmetje se ponekod nahajajo pod vplivom slovenskih nacionalistov in klerikalcev. Njih materielne razmere so zelo žalostne, gnjavijo jih davki. Oni pa se morajo prepričati, da ne morejo pričakovati nič dobrega od nacionalistov in od klerikalcev, ki so zagovorniki tistega kapitalističnega režima, ki, medtem ko izkorišča na eni strani delavce, izkorišča na drugi tudi kmete, male posestnike, čeprav pod drugimi oblikami in drugimi metodami ter povzroča njih žalostne razmere. Masa slov. kmetov v Julijski Krajini mora radi tega ustanavljati svoje organizacije, podružnice Zveze v obrambo malih kmetov, ki morajo ravnotako kot podobne organizacije, ki se ustanavljajo v drugih državah, pristopiti k Kmečki internacionali, ki ima svoj sedež v Moskvi. Ta Internacionala, v tesni zvezi z revolucionarnimi delavci vsega sveta, ki jih vodi Komunistična stranka, mora pripomoči k temu, da bodo mogli vsi delavci, toliko v mestih, kolikor na deželi, vživati popolne sadove lastnega dela, s čemer bo odpravljen kapitalistični parazitizem.

G. T.

Kapitalistični agenti!

«Edinost» nikdar z nikomur ne polemizira. Ne zato, ker ne zna, ampak ker je vzvišena nad vsak drugi list. Ima pa posebno navado, kadar ji nihče ne odgovarja, da kleplje eno stvar, dokler se je vsi ne naveličajo, uredniki, občinstvo in sam papir.

Pred meseci je klepala po češki kom. stranki. Ta stranka je bila številčno ena najmočnejših članic Kominterne in je štela do tristotisoč ljudi. Že to dejsvo kaže, da je bila sestavljena iz oseb, ki niso jasno videli in razumeli, kaj stranka hoče. V raznih vprašanjih je vladala zmeda in med dobrimi organiziranci so se nahajali profitarji, ki so si obetali raznih koristi od stranke. Tudi takih ni manjkalo, ki sploh nikdar ni so čutili zasledovanj in bi izginili, kakor hitro bi se jim zgodila najmanjša neprilika radi strankine pripadnost. Med njimi je bila močno vkoreninjena socialdemokratična duševnost, da se more delavstvu resnično pomagati z reformami, z drobtinami, ki nikdar niso kakega vprašanja resnično rešile in ki so pri tako velikem, kot je socialno, še ogromna ovira.

Radi vsega tega je neenotna in nenačelna množica zašla v krizo. Zmeda je postajala toliko večja, ker so jo umetno netili od zunaj. Češka buržuazija se je močne stranke bala in je vse storila, da jo razrahlja in napravi nesposobno za boj. To se ji je lehko posrečilo, ker ima češkoslov. republika sama vse polno perečih vprašanj radi svoje nesrečne gospodarske in narodnostne sestave in razdvajajo ta vprašanja delavce in kmete še bolj kot meščanstvo samo. Prišle so velike krize.

«Edinost» jih je pograbila z vsemi štirimi in začela deliti svoje zlate nauke. Češka kom. stranka v krizi ji je postala vzor. Vsak teden je prinesla o njej novih resnic. Vse nasvete je pogrela, ki jih daja kapitalistično časopisje kratkovidnemu ljudstvu. Naslikala je paradiž reform, da bi si ga delavec in kmet ne mogla lepšega želeti. Vsi agentje, ki so kurili strankino krizo, so ji bil genijalni možje in resnični narodnjaki.

«Edinost» je klepala, dokler se stvari niso razčistile. Izkazalo se je, da so stvari vse drugačne kot jih je teden za tednom pokladala svojim lahkovernim čitateljem. Glavni napadalec stranke radi njene odvisnosti od Moskve, Bubnik, je ustanovil velik dnevnik «Hlas Pravdy». V njem pobija z vso silo kom. stranko. Kdo mu je dal sredstva za tak dnevnik? Češka buržuazija! Isti Bubnik in družba vzdržujejo seveda tudi v stranki še svoje skrivne pristaše, da bi tudi od znotraj rušili disciplino in enotnost. Tudi to se vrši po nalogu istih gospodov, ki se boje močne stranke delovnega ljudstva.

Tako se je počasi razkrinkalo, kar je pred meseci «Edinost» opevala kot srečo čeških kmetov in delavcev. Hvalila je sovražnike delovnega ljudstva, ki jih češki kapitalisti dobro plačujejo, da pritiskajo češki narod ob tla. «Edinost» seveda ni mogla drugače, ker je poklicana, da brani kapitalistične interese pred interesi naroda.

Lepa družba

«Gliha vkup štriha», pravi stari pregovor in to pravimo tudi mi. Nacionalisti (kateresibodi barve), klerikalci, socialdemokrati itd. dajajo razumeti, da je med njimi nepremostljiv prepad. Praktični, vsakdanji dogodki pa prav jasno pokazujejo, da ni med to pisano gospodo prav nikake razlike, prav nikakega prepada. Prepad je le dozdeven, je le pesek v oči delovnemu ljudstvu. Ta prepad se da kaj lahko premostiti, kadar se gre za malho mednarodnega kapitalizma. Kadar grozi nevarnost skupnim buržuaznim interesom, tedaj izginejo narodnostne, verske, programatične in druge razlike. Črno se pomeša z belo-modro-rdečim, zelenim, žoltim itd. Prepad je premoščen, vsa pisana gospoda se vrže na delovno ljudstvo, na njegove inštitucije, na njegove stranke. Teror besni proti tistim, ki zahtevajo manj grenki kos kruha. Izven tozadevne dežele pa, kjer vlada teror, tam odobrava raznobarvno meščansko časopisje početja krvnikov ali pa blati premagance s tem da piše, da, čeprav nimajo prav krvniki, nima na drugi strani niti prav delavsko-kmečko ljudstvo, «ki se ne sme upirati zakonom».

Na Bolgarskem vlada Cankovov teror. Na tisoče je bilo pomorjenih, na tisoče je vrženih v ječe, kjer se jih podvrgava groznemu mučenju.

Od samega početka, ko je, po atentatu v Sofiji navalila reakcija z besno silo proti delavstvu, je meščansko časopisje po vsem svetu zagnalo oglušujoči krik, da je atentat naročen iz Moskve. Pri tem se je citiralo razne «dokumente», o katerih se je potem izkazalo, da so bili ponarejeni. Ponarejeni so bili po nalogu vlade krvnikov, zato da bo imela povoda nastopati proti vsem naprednejšim elementom. Med tistimi, ki so najbolj kričali o moskovskih dokumentih in o moskovskem zlatu, je bilo slovensko nacionalistično časopisje, ki mora vedno in povsod zvesto služiti **vsaki reakciji.**

Cankov je opravil svoje delo. Zadovoljivo si mije roke v krvi. In sedaj, ko je glavno njegovo delo končano, ko je bilo nešteto ljudi pomorjenih nezakonito, in zakonito sedaj, ko se je Cankov izkazal kot gorečega branitelja zapadnoevropske bužuazije, in ko se buržuaziji in njenim lakajem zdi, da je ta Cankov preveč goreče nastopal in je poklal mnogo več kot je «bilo potrebno», in potem še, ko je prišlo na dan, da so bili omenjeni dokumenti, na podlagi katerih se je krivilo bolgarske komuniste, da so organizirali atentat, ponarejen, sedaj toči en del meščanskega tiska krokodilove solze in dolži Cankova, da je krvnik, da bi ne smel postopati tako kot je postopal.

Take krokodilove solze toči tudi tržaško glasilo slov. buržuazije. Vsako toliko prinaša članke, v katerih se pretaka tisti sok «demokracije», s katerim se hoče mamiti ljudstvo. Citira iz desne in leve, se sklicuje na bolgarske in češke socialdemokrate, samo da bi se rešilo potapljajočo barko in gnjile demokracije.

V Pragi se je vršila nekaka «balkanska socialistična konferenca». Na tej konferenci je imel glavno besedo vodja bolgarskih socialdemokratov **Pastuhov**. O teh socialnih demokratih je znano, da so bili in so zvesti psi — varuhi buržuazije. Znano je, da so vedno odobravali zverstva bolgarskega krvoloka Cankova. Znano je, da je tistega dne, ko se je v Sofiji zvršila justifikacija Friedmanna in tovarišev in je sofijska buržuazija vzela celo stvar kot nekako gledališko predstavo, sedel Pastuhov na častnem mestu.

Na konferenci v Pragi je Pastuhov ugotovil, da preživlja Bolgarska po vojni težko krizo in da se da torej razlagati nezadovoljnost v ljudstvu. Na drugi strani trdi, «da je dežela pozorišče silne boljševiške propagande», «da je na ta način nastala enotna fronta agrarcev in komunistov» in končno, «da je atentat v Sofijski katedrali delo «enotne fronte», da če bi se uresničili nameni te fronte, ne bi sledil nov demokratski režim, marveč bi bilo to le signal za novo strašno anarhijo in krvavo državljansko vojno».

Pastuhov hoče «novo demokratično vlado». Pomagal je Cankovu, da duši delavce in kmete in ker vidi sedaj, da je v svojem delu šel predaleč, ko vidi, kako narašča v ljudstvu upor proti morilcem, sedaj se je zbal svojega dela in se sklicuje na demokracijo, ki naj bi rešila kapitalistično barako, rešija današnji družabni ustroj.

In na take-le Pastuhove, ki kričijo hinavski o demokraciji, ki blatijo bolgarske komuniste in zemljoradnike, na te se sklicuje glasilo slov. buržuazije!

Pa je to tudi razumljivo. Ta gospoda se brati z vsem, le da je reakcionarno (ali demokratično). Brati se z reakcionarci v Zvezi Narodov, koje podružnice ustanavlja sedaj v naši deželi. Brati se z **internacionalno** socialdemokracijo (internacionalno v boju proti revolucionarnemu delavstvu, ravnotako kakor je buržuazija). Brati se tudi s hudičem.

V svojem pretakanju krokodilovih demokratičnih solz, pravi tržaška tetka, da je **«doba zatiranja narodov od strani tujih in tudi lastnih vlad definitivno odpravljena.»** — Hinavska, vlačugarska, nesramna demokracija! Vsi zatirani lahko zabrusijo v obraz tem lažnjivcem, kot odgovor: **pohodi v Maroko, v Kitajsko, zatiranje v kolonijah, zatiranje v Evropi: Poljska, Estonija, Španija itd, in — kaj bi ali tako daleč — poglejmo v «odrešene dežele», tustran in onostran meje!**

«Ne more biti dveh vrst demokracij», pravi narodna gospoda. To pravimo tudi mi in to pravi delovno ljudstvo, ki izkusa na lastni koži blagodati današnje demokracije.

Demokracija, to je **vlada ljudstva,** more biti le ena. Ljudstvo pa more **vladati**, ako strmoglavi svoje izkoriščevalce in tlačitelje, ako jim **onemogoči** nadaljno izvrševanje svoje **zločinske demokracije.**

Z nadčloveškimi silami si delovno in kmečko ljudstvo krči pot k svobodi in k pravi demokraciji. Ko bo prispelo do svojega cilja, bo obračunalo z izkoriščevalci in s tlačitelji, z reakcionarci in «demokrati» ter njihovimi hlapci. Obračunalo bo tudi z povzdigovalci raznih Pastuhov in ustanovitelji podružnic imperialističnih «zvez».

Kmečko ljudstvo, spreglej popolnoma nakane tvojih «prijateljev», okleni se «Zveze revnih kmetov», korakaj pod praporom predstraže rev. delavstva!

—:-:—

Svarilo vsem sodrugom in somišljenikom

Često se dogaja, da hodijo okrog naših sodrugov, somišljenikov in sploh takih ljudi, ki jih smatrajo za revolucionarce, razni lumpje, vohuni in sleparji. Nadevajo si razna imena in z medenimi besedami skušajo pridobiti zaupanje s strani naših ljudi. Marsikateri dobri, a še ne iskušeni proletarec rad nasede na limanice takih vročih «revolucionarcev» in «izbornih propagandistov» in jih lepo napitajo in napojijo, jim stisnejo kako težko prisluženo lirco in jim zraven povejo še to, kar bi jim ne smeli povedati.

Sodrugi, v strankinih zadevah imejte opraviti samo s sodrugi, ki so poslani do vas od strankinih organov. Ti vam bodo poslali vedno in samo ljudi, katere osebno poznate.

Tiste avanturiste, ki lazijo okrog vas, in se izdajajo za propagandiste in slično, ter tako izkoriščajo vašo dobro vero, odvrnite od sebe in v nikakem slučaju jim ne zinite besedice o vašem političnem mišljenju in o strankinih stvareh. Vedite tudi, da je mnogo strankinih izkaznic zaplenjenih in da se teh in raznih drugih ponarejenih papirjev naši sovražniki poslužujejo, da bi vohunili med našimi vrstami.

Sodrugi, delavci in kmetje, ki ste uverjeni v zmago vaše dobre stvari, bodite previdni in oprezni (ne bojazljivi), ker je to v vašem in v interesu našega pokreta!

Drobiž

BREZ POČITNIC. — Parlament je šel na počitnice. Tudi šole bodo šle v kratkem. In profesorji in uradniki in vsi boljši ljudje — en mesec dva, k morju, na deželo, lahko pa tudi na oba kraja. Samo on ne bo šel nikamor, ministrski predsednik. V parlamentu je povedal: Imam delo, moje počitnice bodo šle po vodi. Zabavajte se tudi zame, reveža. Najprej so zakoni, potle imam žetev, skrbi me žito, potle so dolgovi, na Francoskem, na Angleškem, v Ameriki in vrag ga vedi še kod, potle je notranja politika in drugo. Noč in dan delam, da bi se kaj poznalo. Za narod, e! Tako ne bom imel nič počitnic. Blagor vam, ki se boste odpočili! Žalost, žalost!

Če se pomisli, da mož še vse to zastonj dela in da si bo še paralizo nakopal, je res usmiljenja vreden. Ko bi žel vsaj hvaležnosti od nehvaležnega ljudstva!

PAPEŽEV BLAGOSLOV. — Nekaj črnomodrobelordečih županov se je šlo poklonit in pozabavat u Rim, ker je sveto leto. Občine imajo dosti taks in lahko plačajo županom, da živijo svojemu županskemu stanu primerno. Ker so županje priznano verni, so krožili tudi okrog Vatikana, vsaj nekateri in so molili. Dohitela jih je milost. Sv. Oče je videl njih pobožnost — ko se je pripeljal mimo — jih je pogledal in so zdrknili na kolena in prejeli njegov blagoslov. Srečni oni. Hitro so telegrafirali v Trst in «Edinost» je objavila, kaj se je zgodilo.

Ko smo brali, smo mislili, da je pomota. Kako pride taka stvar v «Edinost»? V Trst že lahko pride telegram, a zakaj k «Edinosti»? Ali jo je pa poštar zamenjal z «Malim listom»? Kako, da «Mali list» moči o blagoslovu? Ali pa je v Rimu pomota? Morda ni papež vedel, da so možje od «Edinosti»?

Pomota bo vendar nekje. Zdi se, da je bil začetek pomote, ko so možje pokleknili. Tako se potem vleče naprej in človek ne ve, kje ima levo in kje desno.

Nič ne de, ni vsak župan, ki je šel v Rim, dobil papeževega blagoslova. Stvar je pohujšljiva le, ker pride v brezverski list. Tako je jasno, da papež blagoslavlja tudi framazone pod okriljem «Edinosti». Kam smo prišli!

BOLJŠEVIŠKI KATOLIČANI! — V eni številki «Malega lista» smo brali, kako se je nekdo razjezil na redovnike na Sveti Gori v Gorici. Šel bi se rad k njim spovedat, pa ni znal nobeden slovensko. Če bi bil to res veren katoličan, bi udano potrpel in bi rekel, da je božja volja, če ga nobeden ne zna spovedati. Pa ne. Razhudil se je in začel rentačiti nekristjansko. Pravi, da bi še kaj dal menihom, če bi oni njemu kaj dali, magari samo kakšen nasvet. Tako pa da ne da nič in da ne bo tudi nikdar nič dal, ker niso vredni. Niente per niente!

Uredništvo je pritrdilo: Prav imaš, niente per niente, nič fratom!

Nam se zdi, da je boljševikom pri «Malem listu» ta ušla. Mislili so povedati drugače, pa je prišla resnica ven. Kdor ti nič ne da, ne daj tudi ti njemu ničesar, izvzemši, da ga ozmerjaš. Taki so časi in kupčija je kupčija. Vrag ali frat — je vseeno. Tisti, ki kaj imajo, naj napravijo enotno fronto proti tistim, ki nimajo nič. Taka je krščanska ljubezen in zapoved. Če je menih na Sveti Gori še ne pozna, ga bomo naučili. Zakaj smo pa boljševiki, mi, kar nas je okoli «Malega lista»?

Zveza komunistične omladine

Goriška kvestura je zaplenila 6. izk. z sledečimi štev. 8422, 8423, 8424, 8425, 8426 in 8427.

Goriški pokr. od.

Kar gre izgubljeno v enem trenotku zgodovine, to se mora potem zopet pridobiti tekom dolgotrajajočih in trdih bojev. Učite in krepite se! Srca kvišku!

Pozdravi iz tujine

Podpisani pošiljam prisrčne sodružne pozdrave vsem sodr. in sodružicam in ob enem Vam kličem čez dva široka Oceana. Sodrugi! Sodružice! Naprej, naprej po začrtam poti naproti proletarski svobodi!

Drašček Ivan (Juž. Amerika).

OSNOVNA ZNANJA

N. BUHARIN:

Poglavitne črte komunistične vladavine

Odznaki komunističnega proizvajalnega sistema so sledeči: 1. družba bo organizirana, to je v njej ne bo anarhije (nereda) v proizvajanju, ne konkurence med zasebnimi podjetniki; ne vojn in ne kriz; 2. ne bo več razlike med razredi, to je, družba ne bo razdeljena v dva tabora ki vojujejo eden proti drugemu in ne bo več mogoče, da en razred izkorišča drugega. Družba v kateri ni razredov in v kateri je vsa proizvodnja organizirana, ne more biti drugega kot **komunistična družba, v kateri delajo vsi v popolni vzajemnosti.**

Poglejmo to družbo malo bližje. Podlaga komunistične družbe je družabna last proizvajalnih in obmenjevalnih sredstev, namreč stroji, orodja, lokomotive, parniki, stavbe, skladišča, rudniki, telegraf i telefon, zemlja in živina. Noben posamezni kapitalist ali družba bogatinov ne morejo razpolagati s temi sredstvi, ki pripadajo vsej družbi.

Kaj pa pomeni izraz «vsa družba»? Pomeni, da niti en sam razred ne more biti lastnik teh sredstev, ampak vsi ljudje ki tvorijo to družbo. Na ta način se družba izpreminja v velikansko delovno zadrugo, v kateri ne more biti raztrešenosti v proizvodnji in niti ne anarhije. Taka uredba šele olajša organizacijo proizvodnje. Konkurenca ni več mogoča, ker so v komunistični družbi vse tovarne, delavnice, rudniki in vsaka posebna naprava le oddelki velikanske narodne delavnice, ki obsega vse gospodarstvo. Razume se, da zahteva taka velika organizacija **splošni proizvajalni načrt.** Ker tvorijo vsa industrija in poljedelstvo eno samo velikansko zadrugo, je treba seveda misliti na to, kako se bo razdelilo delovno silo med razne industrije, katerih in kolike proizvodov je potrebnih, kako morajo biti razdeljene tehnične moči itd. Vse to mora biti že v naprej določeno, vsaj približno in na podlagi tega programma je treba delovati. Ravno v tem obstoji organizacija komunistične proizvodnje. Brez načrta in skupnega vodstva, brez natančnega računstva ne more biti dobre organizacije. In v komunistični družbi obstoji tak-le načrt.

Sama organizacija pa ne zadostuje. Bistveno pri tem je to, da je ta organizacija solidarna z vsemi člani zadruge. Poleg organizacije, se komunistična družba razlikuje od kapitalistične po tem, da izključuje izkoriščanje. Mi si lahko predstavljamo, da je proizvodnja organizirana tako, da obvladuje mala kapitalistična skupina vse, ampak da obvladuje **skupno.** V tem slučaju je proizvodnja organizirana, noben kapitalist se ne boji je zoper drugega in na mesto konkurence je stopilo **skupno** izkoriščanje delavskega razreda, ki je tako postavljen v položaj poluouržnosti. Tukaj obstoji sicer organizacija, ampak tudi **izkoriščanje** enega razreda potom drugega. Tudi tukaj imamo skupno lastnino proizvajalnih sredstev, ampak v interesu enega samega razreda, to je kapitalističnega; tukaj ni govora o komunizmu, čeprav obstoji organizacija proizvodnje.

Komunistični način proizvodnje ne predstavlja proizvodnjo za trg, ampak za lastne potrebe. Edinole s to razliko, da tu ne proizvaja vsak posameznik zase, ampak velika zadruga za vse. Potemtakem ne obstoja več **blago,** temveč **proizvodi.**

Ti proizvodi se medsebojno ne izmenjujejo, ne prodajajo in ne kupujejo, ampak se spravljajo v skupna skladišča ter se potem razdeljujejo tistim ki imajo potrebo. Tedaj bo denar popolnoma brez potrebe. Kako to? — bi lahko vprašal kdo — tedaj bo gotovo mnogo tistih, ki bodo jemali veliko množino izdelkov in pridelkov in zopet drugih, ki bodo dobivali malo. Kaka korist bo od takega načina razdeljevanja? — Evo, kako bo organizirano razdeljevanje: V prvih časih, mogoče v prvih 20-30 letih, se bo moralo gotovo uvesti določene predpise in nekatere stvari se bodo odmerjavale samo tistim, ki bodo imeli neko gotovo vbeležbo v delavski knjižici. Kasneje, kadar se bo komunistična družba razvila in utrdila, bo vse to postalo brezpotrebno. Vsi izdelki in pridelki bodo v taki množini, da bo lahko vsak dobil to, kar bo potreboval.

Pa ne bodo morda ljudje imeli interes vzeti več nego potrebujejo? Gotovo ne. Sedaj ne bi prišlo nobenemu na um, da bi n. pr. v tramvaju vzel tri listke, zato da bi zavzel eno samo mesto. To bo v komunistični družbi veljalo za vse proizvode. Vsak bo vzel iz skupnih skladišč to, kar bo potreboval in nič več. Nobeden ne bo imel interesa prodati kar je odveč, ker bo vsak lahko dobil to kar potrebuje. Tudi denar ne bo imel več nobene vrednosti. V pričetku komunistične družbe se bodo torej proizvodi razdajali brzkone na podlagi izvršenega dela. A pozneje enostavno po potrebah državljanov, sodrugov.

Mnogokrat se sliši govoriti, da bo v bodoči družbi uveljavljena pravica vsakega do popolnega proizvoda lastnega dela: vsak bi dobil to kar je izvršil. To je pa zgrešeno in se ne bi moglo nikdar uvesti. Radi katerega razloga? Ako bi vsi dobivali to, kar so producirali, ne bi bilo mogoče razviti, razširiti in zboljšati proizvodnje. Ako bi se konsumiralo vse kar se proizvaja, tedaj ne bi bilo mogoče več proizvajati strojev, ki jih ni mogoče ne pojesti in ne obleči. Vsak razume, da se bo življenje zboljšalo vsporedno z razvojem stroja. Zato pa je potrebno, da en del dela, ki ga vsebuje stroj, ne pride več k onemu ki ga je napravil. Tedaj se ne bo moglo nikdar zgoditi, da dobi vsak ves proizvod njegovega dela. To pa tudi ni potrebno, ker bo proizvodnja z uporabo izboljšanih strojev tako obilna, da se bo lahko zadostilo vsem potrebam.

V prvih časih se bo torej razdaja proizvodov vršila na podlagi dela (četudi ne po vrednosti vsega dela), a kasneje na podlagi potreb. Vsled tega ne bo več draginje in uboštva.

V komunistični družbi ne bo več razredov. Ampak, če ne bo razredov, pomeni to, **da ne bo obstajala več država.** Mi smo že omenili, da je državna organizacija nadoblasti enega razreda. Država se je vedno uporabljala kot orodje zatiranja enega razreda potom drugega. Buržuazna država je naperjena proti proletariatu a proletarska proti buržuaziji. V komunistični družbi pa ne obstoji ne veleposestnikov ne dninarjev in tudi ne razrednega boja in razredne organizacije. Ker ni potreba več držati na povodcih nobenega, postaja radi tega država brezpotrebna. Vprašal pa bo kdo: Kako pa more funkcionirati tako velika organizacija brez nobenega vodstva? Kdo bo razporedil delovno silo? Kdo bo izračunaval dohodke in stroške? Z eno besedo: kdo bo nadzoroval ves red?

Odgovor na vsa ta vprašanja ni težak. Centralno vodstvo bo v raznih statističnih uradih. V njih bo vsaki dan razvidno stanje produkcije in potreb. Določalo se bo, kje je treba skrajšati delovno moč, kje jo je treba povečati in koliko je treba izdelati ene ali druge stvari. Na ta način ne bo nobenega ki bi se odrekel delati po določilih teh uradov, ker bodo vsi že od mladih nog navajeni na kolektivno (skupno) delo in ker bodo vsi razumeli, da je to ali ono delo potrebno in da je življenje veliko lažje, ako se vse vrši po določenem načrtu.

Ne bo torej več nobene države. Ne bo več ene kaste ali razreda ki vlada nad drugimi. V organizačnih uradih bodo danes te, jutri druge osebe. Birokracija bo izginila. Država bo umrla.

Umevno je, da bo ta red v že razvitem in konsolidiranem komunističnem ustroju, po popolni zmagi proletariata in še tedaj ne takoj. Delavski razred se bo moral potem še dolgo bojevati proti svojim sovražnikom, predvsem proti vsemu temu, kar je podedovano iz preteklega, proti lenobi, nemarnosti, protisocialnim in zločinskim nagonom. Preteči bodo morala dva-tri rodova, ki se bodo prilagodila novim pogojem, zato da se bo lahko odpravilo zakone, kazni, sploh oblast proletarske države, vsi ostanki kapitalistične preteklosti.

Če bo dotlej oblast proletarske države potrebna, bo pa postala nepotrebna potem, v že razviti komunistični družbi, v kateri bodo popolnoma izbrisani sledovi kapitalističnega reda. Državna nadoblast proletariata bo tudi izginila. Proletariat se bo zlil z drugimi razredi, kajti vsi bodo pritegnjeni k skupnemu delu in po 20-30 letih bo nastal novi svet, z drugimi ljudmi in drugimi običaji.

GRGAR

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Pozivam vse odjemalce, da takoj poravnajo naročnino, katera jim poteče z dnem 30. t. m., sicer jim ne bom mogel več dostavljati lista. Če vi ne izvršite vaše dolžnosti, je ne more vršiti niti zaupnik.

Torej le z veseljem naprej!

ZAUPNIK.

Brez kraljeve glave

Vipavska dolina - dopisnik: Pismo prejeli prekasno. Sicer se pa lahko objavi pod tako obliko tudi nadalje in ako se tako ostro brije burja!

Poravnajte naročnino!

Odgovorni urednik: *Vekoslav Rovan.*
Stab. Tip. Silvio Spazzal - Trieste